

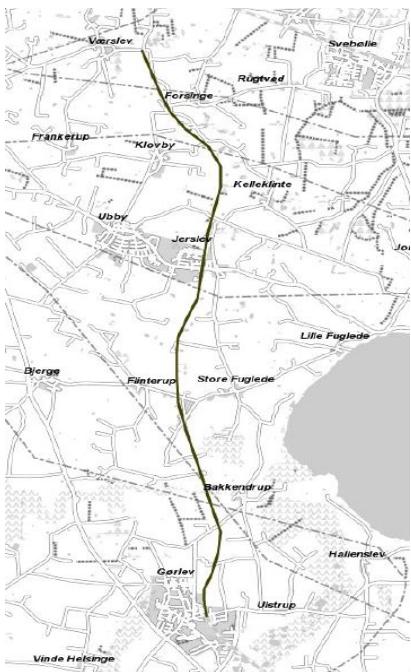
VÆRSLEVSTIEN

**En rejse gennem natur og kultur ad den nedlagte jernbane
fra Skovbakkerne ved Værslev til Gørlev Station**

Værslevstien går lige forbi den gamle Forsinge stationsbygning. Foto CC.

**Carsten Clausen og Hans Guldager Christiansen
Ny udgave 2012**

Figur 1. Et kort over strækningen.

UNDERSØGELSEN

Fra efteråret 2010 og gennem 2011 samt forår 2012 har Carsten utallige gange cyklet og gået ad Værslevstien. Hans har været med nogle gange og har deltaget i den botaniske del af undersøgelsen. Merete Crone har cyklet stien igennem i foråret 2011 med opmærksomheden rettet imod fuglene. Bagerst i rapporten er der en liste over de fugle, der er observeret langs stien. Anne Clausen har hjulpet med at redigeret rapporten. Tak til både Merete og Anne.

VÆRSLEVSTIENS HISTORIE

Jernbanen blev anlagt i 1896-98 og togdriften ophørte i 1970. Siden blev stien etableret på den gamle jernbanelinje som et spor, hvor man kan gå og cykle, og det er tilladt at ride i den østlige side af banelegemet, dog kun i den tidligere del af Hvidebæk kommune.

Stiens lige og jævne forløb gennem landskabet minder hele tiden den rejsende om, at dette er en nedlagt jernbanestrækning. I hvert fald mindes man om det, når man nordfra først møder Forsinge gamle stationsbygning (se forsiden), dernæst Jerslev og Store Fuglede stationer for til sidst at ende på Gørlev Station. Man møder også gamle ledvogterhuse undervejs. I dag er stationerne Forsinge, Jerslev, St. Fuglede og Gørlev private boliger. Området omkring Jerslev station er overtaget af Simatek, en maskinstation, der laver industrifilteranlæg.

INDLEDNING

Værslevstien går mellem Kalundborg og Gørlev og er en del af det regionale stisystem i Vestsjælland. Fra Skovbakkerne ved Værslev og til Gørlev fører stien ad det gamle, nedlagte jernbanespor. Denne strækning er ca. 14 km lang, og vi har undersøgt strækningen for, hvilke planter og dyr der findes her.

Formålet med undersøgelsen var i første omgang at lave en udførlig floraliste. Men stiens fysiske udformning er så iøjnefaldende, at vi også beskæftiger os med de kulturspor, der møder den rejsende. Og endelig har vi bemærket os de dyr, som vi har mødt på de mange besøg på stien.

Figur 2. Modellen er udført af Gert Henriksen. Denne type damp tog, fra 1903, var i mange år i drift på Værslevbanen. Modellen er lavet af genbrugsmaterialer. Hovedparten er pap, der ved påførsel af en speciel lak bliver stenhårdt. Foto CC.

Figur 3. Jerslev station Foto CC.

Figur 4. Görlev Station. Foto HC.

Stien går som et lige spor gennem landskabet. For det meste er der udsigter over det stærkt opdyrkede landskab. Til tider er stien omgivet af træer og krat. Det er som om, man bevæger sig gennem en grøn tunnel. Fra tid til anden passerer gårde, huse, haver og bymæssig bebyggelse.

Figur 5. En bro fører en vej over stien ved Bakkendrup, og stien fortsætter i en løvtunnel. Foto CC.

KILOMETERSTENENE

De trekantede beton kilometersten viser afstanden fra Slagelse til stenen. Øverst angives antal km fra Slagelse, og nedenunder meterafstanden i 100 m. Stenene stod i banens østside for hver 100 m. En del står endnu på deres oprindelige plads, men mange er væltede eller fjernet. Nogle er ødelagt ved maskinslåning, som desværre foretages ret hårdhændet mod bl.a. stenene og levende hegner.

Figur 6. En kilometersten. Foto CC.

BANENS AFGRÆNSNING

Den tidligere jernbane har i hele sin længde været afgrænset mod det åbne land af hovedsageligt egetræspæle med 3 jerntråde mellem pælene. Denne afgrænsning var placeret i begge sider, som regel langs banegrøfterne, og hegnet skulle hindre kreaturer og andet adgang til banen. Mange af pælene og jerntråd findes endnu, og de har sikkert stået der i 50 år eller mere, men rigtig meget er fjernet ved markarbejde.

Figur 7. Havn med tre jerntråde. Foto HC.

KRÆGEHEGN

Nogle steder findes tætte, levende hegner langs stien, som højest sandsynligt har været med til at holde dyrene på marken og borte fra banen. Nord for Bøgelundsbakken findes et sådant hegnet, nemlig et ca. 40 m langt Krægehegn og vest for Fugledegård et ca. 30 m langt Krægehegn.

Kræge er en ældgammel form for blomme, som er indført til Danmark allerede i vikingetiden. Både frugter og blade på Kræge ligner slåens frugter og blade, men de er større. En Kræge er normalt kuglerund og 2-4 cm, og de sidder ofte to og to.

Da Kræge for længst er udkonkurreret af nutidens forædlede blommer, er Kræger ikke almindelige. De findes hist og her i det vestsjællandske landskab som forvildede, typisk i levende hegner. At se et hegnet udelukkende af Kræger og i disse længder, er meget ualmindeligt, og hegnerne er bevaringsværdige, derfor er det lidt uheldigt, at man ved beskæring/slåning også beskadiger disse hegner.

Figur 8. Kræghegnet nord for Bøgelundsbakken samt CC. Foto HC.

Figur 9. Kræge, foto HC.

GUBBESTENEN

Ca. 1 km. syd for Forsinge station er der på stiens vestlige side skiltning til "Gubbestenen". Man går 400 m op over marken, helst i et sprøjtespor, og her ligger den så, en kæmpe vandreblok, bragt hertil fra Sverige af isen under sidste istid. På toppen af stenen ses mange skålgruber eller -tegn, formentlig lavet af vore forfædre i bronzealderen. Betydningen er uvis, men mange teorier er knyttet hertil, så som dødekult, frugtbarheds- eller afværgemagi, måske navigation?

BØGELUNDSBAKKEN

Ca. 2 km nord for Jerslev ligger Bøgelundsbakken mod øst. Bakken er 52 m høj, hvilket er det højeste punkt i stiens umiddelbare nærhed. Fra toppen af bakken er der en flot udsigt over bl.a. Tissø, Sjællands 4. største sø. På Bøgelundsbakken var der under 2. Verdenskrig en tysk observationspost med en besætning på 8-10 mand. Derfor kaldes bakken også i folkemunde for Tyskerbakken eller Tyskerskoven.

Mellem bakken og stien løber Tranemose Å, som desværre er stærkt reguleret.

Figur 10. Bøgelundsbakken og Tranemose å set fra syd. Foto CC.

Figur 11. Tranemose å. Foto CC.

HALLEBY Å

2-3 km nord for Gørlev krydser Værslevstien Nedre Halleby Å. Åen afvander hele Store Åmose og hedder her Åmose Å. Ved Bromølle skifter åen navn til Nedre Åmose Å. Ved Øresø mølle skifter den igen navn til Øvre Halleby å. Åen løber dernæst gennem Lille Åmose og Tissø. Herefter hedder den Nedre Halleby Å med udløb gennem Flasken til Storebælt.

Broen, der fører Værslevstien over Åen (figur 12) er ualmindelig solid. Den skulle kunne bære vægten af det passerende tog, og de kraftige jernbjælker under broen er iøjnefaldende.

Figur 12. Nedre Halleby Å og den kraftige bro over åen. Foto CC.

EN LANGDYSSE

Fra broen over Nedre Halleby Å kan man mod nordøst se en stor samling sten på en bakke. Det er en langdysse på ca. 40 m i længde, hvoraf den nordlige del tilsyneladende er bortgravet. I sydenden står en 2 m høj bautasten.

Figur 13. Langdyssen ved Nedre Halleby å, i forgrunden Vild Kørvel. Foto HC.

PLANTERNE

Bagerst i rapporten ses en liste over alle de arter, vi har set langs Værslevstien. Vi har fundet ca. 300 forskellige urter og over 90 træer og buske, altså ca. 380 arter i alt. Når vi skriver ”ca.” skyldes det, at nogle fund er usikre eller ikke er undersøgt til bunds endnu.

Den danske flora omfatter i alt ca. 1200 vilde planter, som menes selv at have fundet vej til Danmark. Desuden findes der et stort antal arter, som oprindeligt er indført, men som efterhånden har etableret sig i naturen. Man regner med, at mindst 300 arter tilhører denne kategori af indførte og forvildede arter. De fleste er indført med et formål for øje, og eksempler på disse er Skvalderkål, Sødkærn og Læge-Oksetunge, som alle tre findes på Værslevstien. Skvalderkål og Sødkærn er gamle køkkenurter, mens Læge-Oksetunge er en lægeplante.

Figur 14. Sødkærm, foto CC.

Endelig findes der flere tusinder indførte planter til have- og landbrug, og nogle af disse kan sprede sig til naturen. Da der findes bebyggelse og haver langs en del af Værsllevstien, er der mange af den slags arter i vores floraliste sidst i rapporten, f.eks. Påske- og Pinselilje, Blå Tidselkugle, Bjerg-Knopurt, Italiensk Skill og buske som Forsytia, Blod- og Fjeld-Ribs. På et sted nær Store Fuglede Station ses en stor bevoksning af den sjældent forvildede Høj Skjolddrager.

På Værsllevstien er der ikke langt til de dyrkede arealer, så vækstforholdene på stien er næringsrige. Derfor er der mange høje urter ved stien som Stor Nælde, Lodden Dueurt og Foder-Kulsukker og mange kraftige græsser som Draphavre og Almindelig Hundegræs. Alle nyder de godt af nærings-rigdommen. Mange stræk bærer således præg af at være højstaudesamfund og frodigt græsland. Men på stiens mere næringsfattige steder findes også mindre planter som Gul Evighedsblomst og Håret Høgeurt, og man kan mange steder finde fine overdrevsarter som Almindelig - og Stor Knopurt.

Figur 15. Stor Nælde og sommerfuglelarver samt et eksemplar af den farverige Hamp-Hanekro. Foto CC

Der er ofte en grøft eller et vådområde langs stien. Disse vandområder er også næringsrige, men planterne er nogle helt andre end på og i stiens nærmeste tørre omgivelser. Som eksempler på arter fra grøfter og kanaler kan nævnes Alm. Mjødurt, Gul Iris og den på figur 16 viste Gul Frøstjerne, som er en bemærkelsesværdig repræsentant for et godt ferskt vådområde.

Figur 16. Gul Frøstjerne. Foto CC.

Endelig er der de skovklædte partier, hvor bunden er dækket af skovplanter som Bingelurt og Dunet Steffensurt. Disse områder er især iøjnefaldende i det tidlige forår, inden træerne springer ud, og løvet bliver for tæt. Så folder forårsfloraen sig ud med Hvid og Gul Anemone, Hulrodet Lærkespore og Almindelig Guldstjerne. Nær bebyggelse ses de mere haveagtige Påske- og Pinseliljer, Vintergæk og Russisk Skilla. Nogle steder ses også den smukke Dorthealilje.

Mange arter kunne fortjene en nærmere omtale, f.eks. den sjældent forvildede Have-Skorzoner, eller den meget sjældne Gyvelkvæler og gamle danske kulturarter som Humle og Asparges. Eller arter med pæne blomster som Aften-Pragtstjerne, Hvid Okseøje, Korn-Valmue og Kornblomst. Imidlertid vil vi begrænse os til at omtale en hjemmehørende dansk art, Merian, som findes i store bestande på nogle af stiens nordlige dele.

MERIAN

Merian (*Origanum vulgare*) er ikke en sjælden plante på Sjælland, hvor den kan findes på skrænter, i vejkanter, i skov og krat. Den dufter stærkt aromatisk, især hvis man nulrer blade og blomster. Merian blomstrer i juli-september med rødlige blomster. Sjældent har de hvide blomster, men en mindre bestand er fundet tæt på Jerslev Station, og på den nordligst del af stien.

NordGen er en nordisk institution, der bl.a. indsamler frø og frugter fra kulturplanter i Norden. I 2009 besluttede NordGen at indsamle frø fra i alt 8 udvalgte vilde nordiske planter, som har et stort potentiale som krydder- eller lægeplanter, og som kan få, eller allerede har, økonomisk betydning. Blandt de 8 arter var en af dem netop Merian.

Fig. 17. Merian. Foto CC.

Merian er en smuk plante, som tilhører Læbeblomstfamilien. Det er ifølge NordGen en lægeplante, krydderurt og prydplante, som vokser vildt i alle de oprindelige nordiske lande og også langt mod syd i Europa og i Asien. Den har været brugt i folkemedicinen i tusinder af år, og den blomstrende top af planterne har mange virkninger. Den kan indtages for behandling af bl.a. åndedrætsbesvær, hovedpine, søvnbesvær, fordøjelsesproblemer og menstruationssmerter. Desuden har den bl.a. bakteriedræbende virkning, og i øvrigt er den lettere giftig. Friske eller tørrede toppe af blomstrende planter bruges som krydderi. Bierne tiltrækkes stærkt af blomsterne.

Merian både samles og dyrkes i Tyrkiet og Grækenland. Det er NordGens intention at finde frem til velegnede varieteter af Merian fra Norden, at dyrke og måske forædle disse, så de kan danne grundlag for en kommercial udnyttelse af Merian (Nordic Gene Bank 2006: Spice- and Medicinal Plants in the Nordic and Baltic Countries.) Conservation of Genetic Resources. – Alnap).

AFSLUTNING

Hvad enten man interesserer sig for planter, dyr eller naturen i almindelighed, så er en vandring på Værslevstien altid en oplevelse værd. Der er meget at se på, man må ikke forvente, at en eller to ture byder på 100-150 forskellige blomster, en havørn eller et egern.

Vores undersøgelse har strakt sig over ca. 2 år. Det er blevet til mange ture på alle årstider, og alligevel vil der være blomster, der er overset, og mange fugle og andre dyr, vi ikke har mødt endnu. God tur!

Evt. kontakt: carstenbclausen@hotmail.dk

Floraliste fra Værslevstien

Urter

Aften-Pragtstjerne
Ager-Galtetand
Ager-Kål
Ager-Padderok
Ager-Sennep
Ager-Snerle
Ager-Stedmoderblomst
Agertidsel
Akeleje
Alm. Agermåne
Alm. Ager-Svinemælk
Alm. Brandbæger
Alm. Bjørneklo
Alm. Brunelle
Alm. Fredløs
Alm. Fuglegræs
Alm. Guldstjerne
Alm. Gåsemad
Alm. Hanekro
Alm. Hanekro med hvide blomster
Alm. Hulsvøb
Alm. Hundegræs
Alm. Hønsetarm
Alm. Katost
Alm. Knopurt
Alm. Kvik
Alm. Kællingetand
Alm. Mjødurt
Alm. Pengeurt
Alm. Rajgræs

Alm. Rapgræs
Alm. Rølliike
Alm. Snepryd
Alm. Syre
Alm. Svinemælk
Alm. Torskemund
Alm. Vinterkarse
Angelik
Aspangers
Bellis
Bidende Ranunkel
Bidende Stenurt
Bingelurt
Bitter Bakkestjerne
Bittersød Natskygge
Bjerg-Knopurt
Bleg Pileurt
Blegkul Snerre
Blæresmelde
Blød Hejre
Blød Storkenæb
Blå Anemone
Blå Tidselkugle
Blåhat
Bredbladet Dunhammer
Bredbladet Mærke
Bredbladet Timian
Brudelys
Brændende Kærighed
Bugtet Kløver
Burre-Snerre
Butbladet Skræppe

Citronmelisse
Cikorie
Daglilje
Dansk Arum
Dorthealilje
Draphavre
Dunet Dueurt
Dunet Steffensurt
Dusk-Syre
Døvnælde
Eng-Brandbæger
Eng-Forglemmigej
Eng-Gedeskæg
Eng-Kabbeleje
Eng-Rapgræs
Eng-Rottehale
Eng-Rævehale
Eng-Storkenæb
Ensidig Klokke
Enårig Rapgræs
Erantis
Feber-Nellikerod
Fersken-Pileurt
Filtbladet Kongelys
Filte Burre
Fin Kløver
Finbladet Vejsennep
Foder-Kulsukker
Foder-Vikke
Følfod
Gaffel-Vortemælk
Gederams

Glat Burre	Krusemynte	Skov-Burre
Glat Dueurt	Kruset Skræppe	Skov-Byg
Glat Vejbred	Kruset Tidsel	Skov-Fladbælg
Gold Hejre	Krybende Potentil	Skov-Forglemmigej
Græsbladet Fladstjerne	Kæmpe-Bjørneklo	Skov-Hullæbe
Grøn Skærmaks	Kæmpe-Pileurt	Skov-Jordbær
Grå Bynke	Kæmpe-Svingel	Skov-Løg
Gul Anemone	Kær-Galtetand	Skvalderkål
Gul Eighedsblomst	Kær-Svinemælk	Skærm-Vortemælk
Gul Fladbælg	Kærmindesøster	Slangehoved
Gul Frøstjerne	Lancet-Vejbred	Smalbladet Klokke (både blå og hvid)
Gul Iris	Lav Ranunkel	Småblomstret Balsamin
Gul Kløver	Langklaset Vikke (usikkert)	Småkronet Gedeskæg
Gul Okseøje	Liden Andemad	Snerle-Pileurt
Gul Snerre	Liden Burre	Solsikke
Gyvelkvæler (Orobanche hederae)	Liden Klokke	Sort Natskygge
Gærde-Kartebolle	Liden Lærkespore	Spyd-Mælde
Gærde-Snerle	Liden Singrøn	Stinkende Storkenæb
Gærde-Valmue	Liden Storkenæb	Studenternellike
Gærde-Vikke	Liden Torskemand	Stor Fladstjerne
Gåse-Potentil	Liggende Pileurt	Stor Knopurt
Hamp-Hanekro	Lucerne	Stor Knopurt med hvide blomster
Have-Guldnælde	Lugtløs Kamille	Stor Nælde
Have-Rabarber	Lupin sp.	Storkronet Ærenpris
Have-Skorzoner	Lodden Dueurt	Stribet Kløver
Hare-Kløver	Løgkarse	Svaleurt
Haremad	Læge-Oksetunge	Svine-Mælde
Hjertebladet Gemserod	Mangeløv sp.	Sværtevæld
Hjortetrøst	Markarve	Sød Astragel
Horsetidsel	Mark-Bynke	Sødkærn
Hulrodet Lærkespore (både i røde nuancer og i hvide)	Mark-Krageklo	Sæbeurt
Humle-Sneglebælg	Mark-/Ærenpris	Tagrør
Hunde-Viol	Marts-Viol	Top-Star
Hvas Randfrø	Matrem	Tornet Salat
Hvid Anemone	Merian (røde og hvide)	Tornet Tidsel
Hvid-Kløver	Muse-Vikke	Trekloft-Stenbræk
Hvid Okseøje	Mælkebøtte sp.	Tulipan sp.
Hvid Snerre	Nat-Limurt	Tveskægget Ærenpris
Hvidmelet Gåsefad	Nikkende Fuglemælk	Tykbladet Ærenpris
Hyrdetaske	Nyrebladet Ranunkel	Tyndskulpet Brøndkarse
Høj Nellikerod	Nælde-Klokke	Vand-Mynte
Høj Skjolddrager	Olie-Ræddike	Vand-Pileurt
Høj Sødgræs	Pastinak	Vand-Skræppe
Høst-Borst	Pengebladet Fredløs	Vand-/Ærenpris
Høst-Tidløs	Perle-Hyacint	Vandstjerne sp.
Håret Høgeurt	Pinselilje	Vejbred-Skeblad
Håret Star	Plettet Arum	Vej-Pileurt
Italiensk Arum	Prikbladet Perikon	Vild Gulerod
Italiensk Skill	Pyrenæisk Storkenæb	Vild Kørvel
Japansk Pileurt	Påskelilje	Vintergæk
Jordskok	Rabarber	Vorterod
Judaspenge	Rank Vejsennep	Vår-Gæslingebloomst
Kanadisk Bakkestjerne	Rejnfan	
Kantet Dueurt	Ru Svinemælk	Træer/buske
Kattehale	Rundbladet Katost	Ahorn
Kirtel-Kortstråle	Rundbælg	Alm. Berberis
Klokkehjadint	Russisk Skill	Alm. Hvidtjørn
Klöftet Storkenæb	Rød Arve	Alm. Hyld
Knold-Fladbælg	Rød Hestehov	Alm. Røn
Knoldet Brunrod	Rød Kløver	Alm. Vedbend
Knop-Siv	Rød Stenurt	Aksel-Røn
Korn-Valmue	Rød Svingel	Ask
Korsknap	Rød Tandbæger	Balsam-Poppel
Kost-Fuglemælk	Rød Tvetand	Benved
Krat-Viol	Rørgræs	Bjerg-Fyr
Krat-Ærenpris	Sct. Hansurt	Bleg Spiræa
Krokus sp.	Sildig Gyldenris	Blod-Ribs
	Skive-Kamille	Brombær sp.

Bærmispel sp.	Stilk-Eg	Grå Fluesnapper
Bøg	Surkirsebær	Grågås
Bukketorn	Syren	Gråkrage
Bånd-Pil	Sølv-Poppel	Gråspurv
<i>Cotoneaster dielsianus</i>	Taks	Gul Vipstjert
Dun-Birk	Tatarisk Gedeblad	Gulbug
Dunet gedeblad	Tørst	Gulspurv
Engriflet Hvidtjørn	Valnød	Gærdesanger
Europæisk Lærk	Vedbend	Gærdesmutte
Fjeld-Ribs	Vorte-Birk	Gøg
Forsythia	Vrietorn	Havesanger
Fugle-Kirsebær	Øret Pil	Havørn
Glansbladet Hæg		Husskade
Grå-Pil		Hvid Stork
Guldregn	Svampe	Hvid Vipstjert
Hanespore-Tjørn	Alm. Morkel	Knopsvane
Hassel	Alm. Stinksvamp	Kærssanger
Havtorn	Gul Fløjlsfod	Landsvale
Hestekastanie	Hætte-Morkel	Løvsanger
Hindbær	Højstokket Støvbolt	Munk
Humle	Judasøre	Musvit
Hunde-Rose	Knippe-svovlhat	Musvåge
Hvid-Gran	Krystal-Støvbolt	Nattergal
Hvid-Pil	Kæmpestøvbolt	Natugle
Ildtorn	Parykblækhætte	Ravn
Irsk Vedbend (<i>Hedera helix</i> ssp. <i>Hibernica</i>)	Rødgrå Gråblad	Rød Glente
Japansk Lærk	Skællet Stilksporesvamp	Rødstjert
Kirsebær	Spiselig Morkel	Rørhøg
Kobber-Rose		Rørhøne
Korbær		Rørsanger
Krybende Benved (<i>Euonymus</i> <i>fotunei</i> ssp. <i>radicans</i>)	Sommerfugle	Råge
Kræge	Admiral	Sangdrossel
Lancet-Pil	Alm. Blåfugl	Sanglærke
Laurbærkirsebær	Aurora	Sjagger
Liguster	Bredpande sp.	Skarv
Lodden Pil	Citron-måler	Skovdue
Mahonia	Citronsommerfugl	Skovskade
Mangeblomstret Rose	Det hvide C	Skovspurv
Mirabel	Grønåret Kålsommerfugl	Solsort
Nobilis-Gran	Lille Kålsommerfugl	Spurvehøg
Navr	Nældens Takvinge	Stilits
Omorika-Gran	Nældesommerfugl	Stor Flagspætte
<i>Philadelphus</i> (uægte jasmin)	Skovrandøje	Strandskade
Pilebladet Spiræa	Stor Kålsommerfugl	Stær
Purpur-Pil	Tidselfugl	Svaleklire
Pyramide-Poppel	Andet	Tornirisk
Pære sp.	Græshopper	Tornsanger
Ribs	Guldsmede	Tårnfalk
Rynkeblad (<i>Viburnum</i> <i>rytidophyllum</i>)	Pragt-vandnymfe	Vibe
Rynket Rose	Vandnymfer (røde, blå, sorte)	Pattedyr
Rød Kornel	Vinbjergsnegl (mange)	Egern
Rød-El		Flagermus sp.
Rød-Gran	Frø	Hare
Selje-Røn	Markfirben	Kronhjort (snespor)
Sitka-Gran		Muldvarp (død)
Skovranke	Fugle	Pindsvin
Slåen	Agerhøne	Ræv
Skov-Elm	Allike	Rådyr
Skov-Fyr	Blishøne	Spidsmus
Skov-Æble	Blåmejse	
Skør-Pil	Bogfinke	
Småbladet Lind	Fasan	
Snebær	Fiskehejre	
Spids-Løn	Fjeldvåge	
Stikkelsbær	Gransanger	
Stjernetop (<i>Deutzia</i>)	Grønbenet Rørhøne	
	Grønirisk	
	Gråand	